

KONGELIG RESOLUSJON

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Statsråd: Rigmor Aasrud

Ref nr.:

Saknr.: 12/49

Dato: 22.06 2012

**Forskrift om endringer i forskrift om klagenemnd for offentlige
anskaffelser**

KONGELIG RESOLUSJON

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Statsråd: Rigmor Aasrud

Ref nr.:

Saknr.: 12/49

Dato: 22.06 2012

Forskrift om endringer i forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser

1. *Hva saken gjelder*

Med hjemmel i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 7a legger Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet frem forslag til forskrift om endringer i forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser. Det gjøres endringer i forskriftens §§ 13 og 13a.

2. *Bakgrunnen for forskriftsendringene*

I Prop. 1 S (2011-2012) Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet varslet departementet en gjennomgang av Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) for å se om det er behov for endringer i KOFAs innretning og rammevilkår. Gjennomgangen ble delt opp i to deler, hvor den første delen har vært en vurdering av om klagegebyret til KOFA bør økes. Det er denne vurderingen som behandles i denne resolusjonen. Formålet med den andre delen av gjennomgangen er å identifisere behov for endringer i KOFA, herunder saksbehandlingsregler, nemndas sammensetning og organisering, nemndas habilitet, kompetanse osv. Denne gjennomgangen er fortsatt under behandling.

3. *Hvorfor øke klagegebyret?*

KOFA skal være et reelt alternativ til behandling av saker i domstolene. For at KOFA skal kunne oppnå målene om rask og effektiv saksbehandling må nemnda kunne behandle saker uten for lang saksbehandlingstid. KOFAs saksmengde har økt betydelig de siste årene. Videre har sakene blitt vesentlig mer kompliserte, bl.a. som følge av at KOFA fra 1. januar 2007 fikk myndighet til å ilegge gebyr for ulovlige direkte anskaffelser. Dette har medført at KOFAs saksbehandlingstid og restanser har økt vesentlig, noe som har gått utover KOFAs legitimitet som tvisteløsningsorgan. Departementet mener derfor at det er nødvendig å iverksette tiltak, slik at KOFA kan fungere i tråd med sitt formål.

Siden opprettelsen av KOFA i 2003 har klagegebyret i rådgivende saker kun økt fra 670 kr til 860 kr (i samsvar med økningen i rettsgebyret) og det har vært gratis å klage på ulovlige direkte anskaffelser. Terskelen for å sende saker til behandling i KOFA har dermed vært svært lav. Som en følge av den lave terskelen mottar KOFA en rekke saker som ikke er egnet for behandling i nemnda og som derfor avvises. Departementet mener derfor at det er behov for å øke terskelen for å få en sak behandlet i KOFA. På den måten vil KOFA få færre saker til behandling, samtidig som det frigjøres ressurser til å avgjøre saker som er egnet for behandling. Dette vil også redusere saksbehandlingstiden. En økning i klagegebyret vil bidra til dette.

4. Fastsetting av klagegebyret

Behandlingen i KOFA koster i gjennomsnitt ca kr 40 000 per avgjort sak og er et tilbud til dem som ønsker å klage. Departementet mener derfor at det er rimelig at klagerne betaler for en del av kostnadene. For at klagegebyret skal ha den tilskittede virkningen, må gebyret være av en viss størrelse. Samtidig bør terskelen for å klage inn saker til KOFA ikke øke for mye. På denne bakgrunn foreslo departementet i et høringsbrev den 7. mars 2012 at klagegebyret for rådgivende saker settes til kr 8 000 kr per sak. Dette gebyret vil utgjøre om lag 20 pst. av gjennomsnittlige kostnader ved en sak som er gjenstand for nemndsbehandling, og om lag 32 pst. av gjennomsnittlige kostnader ved en sak som ikke er gjenstand for nemndsbehandling (avvisningssaker).

Ulovlige direkte anskaffelser utgjør de mest alvorlige bruddene på anskaffelsesregelverket. Departementet mener derfor at det er viktig å ikke heve terskelen for mye for å klage inn saker som omhandler slike overtredelser. Dette er også viktig for å ivareta hensynet til at klagekretsen er videre enn i rådgivende saker, jf. at det ikke er krav til saklig klageinteresse for slike saker. Departementet foreslo derfor å innføre kun et lavt klagegebyr på slike saker. Hensikten her er ikke at klagerne skal være med å dekke en del av saksbehandlingskostnadene, men å garantere en viss seriøsitet bak klagen. Departementet foreslo derfor et klagegebyr på 1 000 kr for klager på ulovlige direkte anskaffelser.

5. Høring

Høringsfristen var 18. april 2012. Departementet mottok 52 høringsuttalelser, hvorav 37 hadde merknader.

Flertallet av høringsinstansene deler departementets oppfatning om at klagegebyret til KOFA bør økes. Det er først og fremst oppdragsgiversiden som støtter forslaget om økte gebyrer. Enkelte av disse stilte også spørsmål ved om de foreslåtte gebyrene var tilstrekkelig høye til å redusere antall klager og foreslo et høyere gebyr. Når det gjelder forslaget om at det også skal betales et

klagegebyr på saker om ulovlige direkte anskaffelser, støttes også dette av flertallet fra oppdragsgiversiden. Mange trakk frem at dette er et egnet tiltak for å heve terskelen noe for å unngå grunnløse klager. To fra oppdragsgiversiden mente imidlertid at det fortsatt burde være gratis å klage på ulovlige direkte anskaffelser, siden den som klager sjelden vil få noen økonomisk gevinst av å påpeke lovbruddet. Dette støttes også av Konkurransetilsynet, KOFA og NHO. Norges Miljøvernforbund fremhevet at det må være gratis for frivillige interesseorganisasjoner å klage inn ulovlige direkte anskaffelser til KOFA.

Representantene for leverandørsiden gikk generelt imot forslaget, og enkelte anbefalte at man avventet gebyrøkningen og at spørsmålet i stedet vurderes i forbindelse med den mer omfattende gjennomgangen av KOFA.

Flere av høringsinstansene la vekt på at målsetningen om å redusere saksbehandlingstiden og restansene først og fremst bør løses gjennom at KOFA tilføres ressurser. Flertallet av høringsinstansene uttrykte en bekymring over for lang saksbehandlingstid i KOFA.

Departementets vurdering

Tilbakemeldingene om for lang saksbehandlingstid i KOFA tilsier etter departementets oppfatning at tiltak for å redusere den bør innføres raskt.

Departementet har forståelse for synspunktene om at gebyrøkning og saksbehandlingsregler burde vært vurdert samlet. På grunn av KOFAs pressede situasjon både mht. saksbehandlingstid og økonomi har det imidlertid vært nødvendig raskt å vurdere tiltak som kan redusere saksmengden i KOFA. Departementet har også forståelse for de bekymringer som er uttrykt med hensyn til at terskelen for å klage på rådgivende saker kan bli høy for små bedrifter, og at KOFA dermed ikke lenger oppfyller sitt formål om å være et lavterskeltilbud. Departementet mener imidlertid at gebyret må være av en viss størrelse for å bidra til en avsiling av saker og redusert saksbehandlingstid. Også etter gebyrøkningen vil det fortsatt være det offentlige som bærer den største delen av kostnadene ved KOFAs virksomhet.

Etter departementets oppfatning tilsier ikke høringsinnspillene at det er grunnlag for å endre forslaget om økte klagegebyrer ved klage til KOFA, jf. også Prop. 111 S (2011-2012) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2012. Departementet vil følge utviklingen for å se om gebyrøkningen får den tilsiktede virkningen.

For øvrig bemerker departementet at klager ikke skal betale mer enn ett klagegebyr ved klage på en ulovlig direkte anskaffelse, selv om det etter at saken er klaget inn, viser seg at den omfatter flere ulovlige direkte anskaffelser.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

t i l r å r

Forskrift om endring av forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser fastsettes i samsvar med vedlagte forslag.